

Dominica quarta Aduentus

cia cordis vba mala et iniuriosa et diffamatoria. De his dicit propheta. Eligite lapides. i. expellite maliciam. duriciam. et. et eleuate signum ad populos quantum ad publicationem pacis. quia si mala voluntas fuit publica et notoria. etiam pax et concordia debet esse publica. hoc modo signum pacis eleuatur ad populos. Sed si mala voluntas fuit occulta. et secreta tunc sufficit remittere secreta. Et assignat rationem. Ecce saluator tuus venit.

Sermo quartus

Medius vestrum

Meditus quem vos nescitis. Job. 5. Verbum propositum dat mihi motum predicandi de virtutibus moralibus pro bono regimine moralium vite nostre quas omnes extrahemus de vita gloriosa domini nostri iesu christi. Sed primo salutem virgo Maria et. Primo declarabo quod est virtus et inter multas definitiones virtutis magis mihi placet definitio philosophi dei. Virtus est habitus electivus. i. inclinativus ad faciendum omnia bona opera delectabiliter in medio consistens. put sapiens ordinavit. Habitibus electivus est quedam qualitas in anima generata siue causata ex multis bonis operibus inclinans animam ut assimilet illi qui illam qualitate generavit seu causavit in ea. ubi gratia. quod diu aliquis nostrum habet tedium ieiunandi vel abstinendi non habet virtutem abstinence. sed in tempore poterit habituari ad virtutem abstinence quod sine tedium imo delectabiliter ieiunabit. Item omnes inclinamur ad luxuriam. ideo cum magno labore abstinemus multi. Sed in tempore poterit habituari ad virtutem castitatis occasiones et oportunitates vitando quod causabit in anima vnus habitus quod sine labore abstinere ab illo actu. quia habitus electivus inclinatur virtutem castitatis. Idem de aliis virtutibus. Nota in medio consistens. put sapiens ordinavit. In medio. i. inter nimis et paucum. quod facere nimis et excessum. viciu est et non virtus. Idem facere modicum. sed facere ad sufficientiam est virtus. put sapiens vir ordinavit. Nota similitudinem beati Gregorij de illis qui temperant quantum ad internam siue luttinam qui premunt clavos trahendo corda non nimis nec modicum. sed quantum sufficit. Sic debet facere quilibet persona discreta de operibus virtutum. Clavus qui debet se tempore est sapientia cogitatio sic. Videamus istud quod ego volo facere in tali vel tali gradu cui poterit durare. Ita quod opus competat feminis loco persone. et sic de aliis circumstantiis requisitis in bonis operibus. aliter si indiscrete fieret non esset virtus. sed viciu. quia tamen posset homo vigilare vel ieiunare quod perderet intellectum Ansel. quicquid cuius discretionem feceritis virtus est. Virtus autem indiscreta pro vicio reputatur. cum christus sit essentialiter non solum virtuosus sed virtus Autoritas. Nos predicamus christum dei virtutem et sapientiam. i. ad Cor. 1. sibi quod competit medium. propter quod dicitur iudeis in extremis vitiorum converstantibus. Medius vestrum

stetit. scilicet ille qui est virtus que vos nescitis. Nota quod in hac vita christus tenuit medium quater propter commendationem quattuor virtutum cardinalium que dicuntur cardinales a cardine. quia in his quattuor volunt omnes et reducuntur alie virtutes morales. Ideo iste quattuor dicuntur principales. Ideo qui habet istas quattuor est uniuersaliter virtuosus. Nota quod christus tenuit medium quater medium.

Primo in natiuitate.

Secundo in disputatione.

Tertio in predicatione.

Quarto in passione

Dico primo quod christus tenuit medium in natiuitate. quia virgo Maria post partum ipsum pannis inuoluit et posuit in presepio in medio animalium. Iuxta prophetiam Abacuc secundum. lxx. In medio duorum animalium cognoscetis Abacuc. iij. Ecce primum medium quod christus tenuit ad commendandam primam virtutem moralis que est prudentia. que auisat hominem circa pericula huius mundi tam anime quam corporis quam bonorum. Auisat etiam circa fraudes diaboli et mundi. Ideo hec virtus est primo necessaria. Ideo Petrus apostolus. Estote prudentes et vigilate. s. Petri. iij. Hec virtus prudentie habet duo extrema. i. nimis et modicum. Nimis est fatuitas. in alio extremo. i. modicum sunt illi qui nihil sciunt facere nec in verbis nec in factis sine fraude et dolo qui sunt ita astuti quod intra vnguem inuenirent pilos. virtus enim consistit in medio non decipere aliquem nec permittere se decipi ab aliquo. Ista est prudentia. dominus iesus christus volens ostendere istam virtutem voluit poni in medio duorum animalium. scilicet inter bouem cornupetaz qui diuidit vngulam in quo designatur duplicitas dolositatis. et asinum grossum in quo designatur fatuitas christus vero contra dolositatem et fatuitatem stetit in medio. Ideo dicit nobis apostolus. Sicut modo geniti infantes rationabiles contra fatuitatem. sine dolo contra nimiam subtilitatem. s. Petri. ij. hic deficiunt multi ut fatui qui statim credunt quod eis dicitur. Sic historia de concubina cuiusdam clerici que copuncta de peccato voluit recedere ab eo. Cui dixit clericus. Omisera et quid vis facere. modo habes magnam honorem quod es prope deum et es nurus virginis Marie propter quod ipsa gaudens remansit cum eo. Ecce fatuitas. Nota quod que ue perit est facere luxuriam cum sacerdote vel religioso. Quod quilibet tali multo magis peccat mulier quam cum laico. quod fornicatio minus perit est quam sacrilegium quod committit cum clericis. Contra hoc extremum vitium dicit apostolus. Fratres volo vos esse sapientes in bono et simplices in malo. ad Romanos. vlti. Alii autem sunt nimis astuti et intricati in tempore quod de bono faciunt vitium. et malum ex dolositate. ubi gratia De missis sancti amatoris que licet de se sint bone. tamen multi astuti faciunt ibi multas dolositates et fraudes. Prima quia cum misse sancti amatoris

nō sunt mīi. xxx. dicūt q̄ sunt. xxiiij. **S**ecūda. dicunt q̄ cantent sine interuallo cum tamen clerici nō sunt ita bñ parati mō. q̄ q̄libz die celebrēt euz teneant talē vitā. ⁊ dicēs missam male par' siue cū cōscientia peccati mortalis incurrit ⁊ cōmittit mortale peccatū. **T**ertia. quia dimittunt missam de tempe p̄ ecclesiā ordinatā. **Q**uarta de certis candelis cū certis pecunijs. **Q**uinta quia gētes credunt q̄ illa anima p̄ qua dicunt missa ex hoc exeat de purgatorio qd̄ nō semp̄ fit. aīe em̄ impari reatu pene sunt plerūq̄ obligate. quare ⁊ non nunq̄ in equalibus p̄ earū liberatione indigent suffragijs. quia sicut infirmitates corpis nō sunt eadem ⁊ c. **N**ota de medico de cepe cruda ⁊ c. **I**do ammoueat ista dolositas. quia missa de se bone sunt. sed queratis bonū sacerdotē ne sit concubinaris. vsurarius ⁊ c. als̄ dicit **G**reg'. **Q**um is q̄ displicet ad inf̄cedū mittit irati anim' ad deteriora puocat. **E**cce ratio quare x̄ps voluit poni in medio duorū animalū. **A**utoritas. qui audit increpationes vite in medio sapientū cōmorabitur. **P**rouerb. xv. nō in extremis q̄ auisat. **S**ecundo fuit christus in medio doctorū in disputatione q̄n fuit. xij. annorū. **L**uc. ij. **I**nuenerūt euz in templo sedentē in medio doctorū audientem illos ⁊ interrogantē. **I**n isto secundo medio x̄ps ostēdit scd̄am virtutē moralē que est iusticia. **I**usticia vō est reddere vnicuiq̄ qd̄ suum ē s̄m **A**ugustinū. **I**ustus est q̄ oparius vel s̄uus det bonū opus vel s̄uitū dño ⁊ q̄ dñs det sibi suū salariū. **I**te iustum est q̄ vir diligit vxorē suā ⁊ ecouerſo. **I**tem q̄ filius honoret parentes. ⁊ q̄ discipuli credant suis m̄ḡis. ⁊ sanus seruiat infirmo ⁊ c. hec virtus iusticie ē magis ⁊ maxime necessaria dñis temporalibus ⁊ rectoribus cōmunitatū. **Q**ui bus dicit scriptura sancta. **D**iligite iusticiā q̄ iudicatis terram. **S**apient. j. **E**xtrēma virtutū seu virtutis sunt remissibilitas ⁊ crudelitas. **N**imia remissibilitas ē q̄n p̄ modica rōne vel occasione dimittit iusticiā. **N**imia crudelitas q̄n iudex nihil respicit dicēdo moriā. **S**ed v̄t est q̄n s̄m legem vel diuinā vel impiālem vel s̄m canones pontificales vel rōnes naturales ministrat iusticiam vnicuiq̄. **E**t illā ostēdit x̄ps q̄n inuenerūt eum sedentem in medio doctorū illorum q̄ erant iudices terre qui stabāt in extremis. **Q**uia parētibz ⁊ amicis erāt nimis remissi. **E**xtraneis autem ⁊ viduis ⁊ pupillis erāt crudeles. **I**deo dixit eis x̄pus q̄n incepit p̄dicare. **T**e vobis scribe ⁊ pharisei hypocrite qui decimatis mentā et anetū ⁊ cymīnū ⁊ relinquitis q̄ grauiora sunt legis iudiciū misericordiam ⁊ fidē. ⁊ hec oportuit facere ⁊ illa nō omittere duces ceci excolātes culicem camelū aut glucientes. **M**at. xxij. **N**ota q̄ scriba est nomen equiuocū. quia v̄t dicit a nota scribarum vel officio scribendi. ⁊ sic sumitur blc. **N**ota decimatis mentā. quia si pauper ha-

bet in orto decem folia de menta decima erat tēpli. **I**dem de aneto ⁊ cymīno ⁊ saluā. **S**ed in iudicio erant remissi. quia nō faciebant iusticiā de diuitibus nec puniebant proditores qui destruebant ⁊ corrumpebant ciuitatem. **I**tem faciebāt exactiones contra pauperes ⁊ dimittebant misericordiam dicebant q̄ darent templo illud quod debebant dare patri vel matri pauperibus. nec erant excusati etiam si morerentur fame. **I**tem ponderabant cymīnum. quod est quedam species que comeditur. **E**t dimittebant fidem de christo. **I**deo christus dicit. **Q**eci ⁊ duces cecoz quia populus non debebat eis assentire. contra ista extrēma christ' voluit stare in medio doctorum. propter hoc dicit deus iudicibus. **A**udite illos ⁊ quod iustum est iudicate. siue cuius sit ille siue peregrinus non erit distantia personarum. ita parū audietis vt magnum nec accipietis cuiusq̄ personam quia dei iudiciū est. **P**ente. j. **E**t potest dicere bon' iudex in v̄ijs iusticie. **A**mbulabo in medio semitarum iudicij. **P**rouerbio. viij. **N**ota in v̄ijs iusticie sc̄z interrogando. audiendo. scrutando. ⁊ iuris defensiones dando. **I**n medio semitarum. id est. rigoris iusticie. **I**do dicit thema. medi'. **T**ertio stetit iesus in medio persecutorum in p̄dicatiōe. quādo fuit triginta annorū incepit p̄dicare capharnaū ⁊ mirabilia facere. **D**einde venit in nazareth ciuitatem suā vbi fuit nutritus vbi nullum fecerat miraculum. **I**deo indignati contra eum dixerunt sibi. **Q**uāta audiuius facta in capharnaū. fact' ⁊ hic in patria tua. **L**uce. iij. **R**espondit iesus. quia ipsi non erant digni. quia deridebant eum dicēdo. **E**cce filius filatricis **M**arie nunq̄ didicit litteras vult p̄dicare. **E**cce filius fabri. ⁊ iridebant eum. propter hoc dixit q̄ non erant digni vt ibi faceret mirabilia di. **N**emo propheta acceptus est in patria sua. vide ibi pulchra quod ipsi voluerunt eum precipitare. **D**icit tex. iesus autem transiens per medium illorum ibat. **L**u. iij. **E**cce quomodo stetit in medio persecutorū. **I**n hoc ostendit tertiam virtutem moralem. scilicet fortitudinem. quia virtus fortitudinis ostenditur maxime in tribulationibus. **F**ortitudo autē moralis est quedam virtus seu qualitas existēs in anima que refrigerat cor hominis ne faciat aliquid contra deum ⁊ quomodo non timeat pericula nec fame. nec persone. nec bonorum. nec etiam mortem propter deum. **I**do de persona que habet hanc virtutem dicit sacra scriptura. **F**ortitudo ⁊ decor indumentum eius. **P**rouerb. vii. **H**ec habet duo extrēma. scilicet nimis ⁊ parus siue temeritas ⁊ pusillanimitas. **T**emeritas nimia ē q̄n nihil respiciūt. s̄ ad istar fatui ipigūt se. s̄ ē vitij. **P**usillanimitas ē q̄n miles qui est timidus non audet intrare belluz seu campū timore sagittarum. **S**ed mediū est habere se ordina-

In vigilia natiuitatis dñi

te. **I**deo dicit. **I**esus autem transiens per mediū illorum ibat. et venit capharnanum christus in ciuitate nazareth. habebat parentes amicos. et notos. et eius parentes erant pusillanimes timentes de morte christi. **A**lij autem erāt temerarij nihil respiciendo volentes ipm occidere. **S**ed xps tenuit medium. quia nō timuit p̄cipitiū. nec temerarie in illos impēgit. sed securus transiuit p̄ medium. **I**ta debes tu facere in prelio sp̄iali nō sis temerarius nec pusillanimis. **N**ota quō religio est vt campus plij in quo quidam sunt pusillanimes et timidi sicut illi qui timent q̄ non possint seruare regulam etc. **D**ic quō post martyriū malus seruitium quod homo potest facere deo. est intrare religionem. **I**deo dicit **E**ccli. vii. **N**oli esse pusillanimis in aīa tua. **Q**uidā aut sunt temerarij qui nihil seruant de religione. **I**deo debes tenere mediū et sperare in deo vt dicit tibi medium contra temeritatem et pusillanimitatē. **S**icut **D**avid qui dicit. **E**xpectabam eum q̄ saluus me fecit a pusillanimitate spiritus et tempestate **P**s. liiij. **D**e isto medio possumus dicere illud **D**an. iij. fecit medium fornacis quali ventū rotis flantem. **N**ota historiam breuiter de illis tribus pueris. **Q**uarto stetit iesus i medio i passione quādo in fine vite sue voluit suspendi i medio duorum latronum **J**ob. xix. **C**rucifixerunt eū et cum eo alios duos hinc et hinc medium autem iesum. hic xpus ostendit virtutem temperantie. que est quasi mensura deliciarum. ne homo recipiat plus vel minus. sed recipere debet necessitatem non nimis comedere. bibere. dormire. ridere. loqui. seu truffare. et sic de alijs. **H** dicit in scriptura sobrietatis. **J** Petri. v. fratres sobrii estote et vigilate. quia aduersarius vester diabolus tā q̄ leorugiens circūit querens que deuoret. **H**ec habet duo extrema nimia maceratio siue acerbitas et curiositas. scz nimis curare de cibo. potu. et vestitu et hmoi. vnum extremum est nimia austeritas non recipiendo necessitatem vite in cibo et potu etc. vel nimiam penitentiā faciendo etc. instantū q̄ se interficiunt. **I**deo quilibet debet tenere medium et temperare vitam suam iuxta suam qualitatem et complexionem quilibet scit q̄tum potest portare azinus suus. **I**deo cauere debz a magis et minus. hoc ostendit christus quādo voluit suspendi in medio duorum latronum. **L**atro sinister significat prosperitatem temporalem. q̄daz sunt latrones de bonis temporalibus nimū recipiēdo. ecce curiositas vitiosa. **L**atro dexter q̄ veniam finaliter impetravit significat illos q̄ cupiunt esse in dextra glorie celestis. qui sunt latrones non quod furent aliquid de mundo. sed furantur vitam corpori pprio modicum comedendo et bibendo etc. **E**cce austeritas vitiosa. **I**deo ponamus nos in medio recipiendo necessitatem et sic erimus in medio cum xpo in cruce peniten-

tie. **I**deo dicit scriptura. **O**bscuro vos fratres p̄ misericordiam dei vt exhibeatis corpora vestra hostiam viuētem sanctam deo placentem rationabile obsequiū vestrum. ad **R**homa. xij. **N**ota deo placentem magis et minus non placet deo. **N**ota d̄ patre nostro beato **D**ominico orate. cui appropinquauit demon qui tripudiando cantabat hanc cantionē. **M**agis et minus. magis et minus. magis et minus. **C**um autem fuisset adiuratus a beato **D**ominico qd̄ vellet hoc dicere. **R**espondit q̄ quicquid ipsi lucrant in hoc mūdo totum lucrantur p̄ magis vel per minus. **M**ediū autem est quod satis multum placet deo et displicuit diabolo. **D**e p̄sona autem vitiosa potest dici. **S**urge sup̄le de extremis et sta in medium. dixit christus ad hominē aridam manum habentē qui surrexit et stetit. **L**uc. vi. ergo mediū vestruz stetit etc.

In vigilia natiuitatis xpi

Quēta est in xte

Iro habens etc. **M**atth. i. **T**otus sermo n̄r ē de imp̄gnatione virginis marie. **S**ed vt istā materiam sentiatis in animabus vestri p̄ dulcedinem deuotiōis. **P**rimo salutabimus virginem grauidam etc. **I**nuēta est etc. inter xpi conceptionem et eius natiuitatem inuenio magnam differentiam in sacra scriptura singulariter in hoc. quia christi natiuitas non fuit omnino occulta et secreta. imo voluit q̄ esset mundo nunciata et publicata tam per angelos q̄ p̄ celos. per stellam orientis. per animalia per reges orientis. **S**im quod iam fuit prophetatū. **E**go mouebo celum et terram et mare et aridam. et mouebo omnes gentes et veniet desideratus cunctis gentibus. **A**ggei. ij. **N**ota celum id est. sanctos angelos. **S**ed circa eius conceptionem voluit q̄ esset occulta. quia nulli persone h̄ mundi fuit reuelata. non patriarchis non pp̄hetis. nec sanctis personis. nisi solum archangelo **G**abriel et virgini marie **S**im q̄ fuit pp̄hetatum per **E**salam. **I**n finibus terre laudes audiuimus gloriam iusti. et dixi secretum meum mihi secretum meū mihi. **E**sa. xliij. **E**t loquebatur pp̄hetata in persona **G**abrielis et virginis **M**arie. **N**ota a finibus terre **F**ines terre capiunt dupl̄. vel localiter vel temporaliter. **Q**uam ad primum computando a centro terre illud quod magis distat a centro est circūferentia. **T**erra est centrum. circūferentia est celum empireum. **E**cce fines localiter a quibus **G**abriel et virgo **M**aria audierunt laudes iusti. id est. saluatoris. quia regula ē in sancta theologia. q̄ cum dicit iustus absolute intelligitur semp de saluatore. **Q**uantū ad secundum fines possunt capi temporaliter. et septē sunt etates mundi temporales. **P**rima fuit ab **A**dā vsq̄ ad **N**oe. **S**ecunda a **N**oe vsq̄ ad